

A „Drozsultság - Egy kirekesztett társadalmi csoport kirekesztett segítőinek érdekképviselete” című projektbe bevont szervezetek tevékenységére vonatkozó monitoring eredmények

2015. október 1. és 2016. január 31. között és a teljes projektidőszak alatt

Projekt azonosító: NCTA-2013-4196-M1

T á m o g a t ó k

TARTALOM

A BEVONT SZERVEZETEK SZAKMAPOLITIKAI ÉS ÉRDEKKÉPVISELETI TEVÉKENYSÉGE.....	3
Szakmapolitikai tevékenység.....	3
Érdekérvényesítő tevékenység	4
A helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF-ek) működése	8
A BEVONT SZERVEZETEK PERCIPIÁLT HELYZETE, ERŐSSÉGEI ÉS GYENGESÉGEI – A PROJEKT KERETÉBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK KÖZVETETT ÉRTÉKELÉSE	10
A bevont szervezetek szervezeti működésének különböző területei	11
A bevont szervezetek forrásösszetételének változása.....	13
A bevont szervezetek kommunikációs tevékenysége.....	15
A bevont szervezetek erősségei, mobilizálható erőforrásai.....	19
A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAKBAN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEKKEL KAPCSOLATOS MONITORING INFORMÁCIÓK	21
A projekt keretében végzett mentori segítséggel kapcsolatos vélemények	21
A Kábítószerügyi Civil Koordinációs Testület (KCKT) működésével kapcsolatos monitoring információk.....	22
A Drogszakmai Civil Ombudsman (DCO) működésével kapcsolatos monitoring információk	24
Egyéb tevékenységek.....	24

A projekt keretében zajló fejlesztéseket, változásokat, a projektbe bevont szervezetek véleményét egy, a projekt előrehaladásához, illetve a beszámolási ciklushoz igazodóan 4 havonta, részben változó tartalommal megjelenő monitoring kérdőív segítségével követjük nyomon. Az első kérdőívet a bevont szervezetek közvetlenül a projektbe való bekapcsolódást követően, a bekapcsolódás idejére, 2014. június 1-jére vonatkozóan töltötték ki. Ezek jelentik a kiinduló adatokat a projektben történt változások nyomon követéséhez, majd 4-4 hónap elteltével további 5 mérés történt. A jelen beszámoló új információként a hatodik, a 2015. október 1. és 2016. január 31. közötti időszakra vonatkozó adatfelvétel eredményeit tartalmazza, azonban tekintettel arra, hogy ezzel az időszakkal a teljes projektciklus is lezárul, így kitérünk a teljes projektciklus során kapott monitoring eredményekre is.

A BEVONT SZERVEZETEK SZAKMAPOLITIKAI ÉS ÉRDEKKÉPVISELETI TEVÉKENYSÉGE

Szakmapolitikai tevékenység

A 21 bevont szervezet közül 11 szervezet végzett a 2015. október 1. és 2016. január 31. közötti 4 hónapban valamilyen mértékben helyi szintű szakmapolitikai tevékenységet¹. A szervezetek összesen 22 szakmapolitikai aktivitást említettek. Ezek között a legnagyobb gyakorisággal (8 szervezet esetében) különböző drogszakmai és/vagy szakmaközi diskurzust, együttműködést szolgáló aktivitásokat említettek (pl. városi Szociálpolitikai kerekasztalban való aktív részvétel, Egészségfejlesztési Irodával való együttműködés, ÁROP program keretében való szakmai együttműködések, vagy a Kezelés-ellátás munkacsoportban ellátásfejlesztésre vonatkozó kezdeményezések) a szervezetek. 5 szervezet esetében fordult elő a települési vagy megyei önkormányzatokkal való együttműködések/egyeztetések említése. 2-2 esetben került megnevezésre a helyi drogstratégia/cselekvési terv, illetve más helyi stratégiák (intézményfejlesztési, illetve esélyegyenlőségi stratégia) elkészítésében való részvétel, s szintén 2 szervezet említette meg a szakmapolitikai tevékenységei között a helyi KEF-ben végzett tevékenységet. Egy szervezet ebben a tárgykörben (is) jelezte KCKT munkájában való aktivitását.

Amennyiben a szakmapolitikai aktivitás intenzitását vizsgáljuk (lásd 1. táblázat), azt tapasztalhatjuk, hogy bár a jelenlegi beszámolási időszakban átlagosan az előző időszakokhoz hasonló intenzitású szakmapolitikai tevékenység zajlott a bevont szervezetek körében², azonban a rendszeres szakmapolitikai tevékenységet végző szervezetek száma az előző, illetve általában a korábbi időszakokhoz képest is magas volt.³

¹ A „Az elmúlt 4 hónapban az Önök szervezete milyen rendszerességgel végzett szakmapolitikai tevékenységet helyi szinten? Válaszát 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=egyáltalán nem végzett, 5= rendszeresen végez)” – kérdésre adott válaszok alapján.

² A korábbi 4 beszámolási ciklusra számított átlagérték 2,44.

³ A szervezetek bevonása óta eltelt 20 hónap (5 beszámolási időszak) mintázódást vizsgálva a rendszeres, vagy szinte rendszeres szakmapolitikai aktivitást jelző (4-es és 5-ös értékeket adó) szervezetek száma mindössze két beszámolási ciklusban, a 2014 október-2015 május közötti időszakban érte el, illetve haladta meg a jelenlegi beszámolási időszakban kapott értéket.

1. táblázat: A bevont szervezetek szakmapolitikai tevékenysége

Vizsgált időszak	0. időszak* 2014 február- május	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	3. időszak 2015 február- május	4. időszak 2015 június- szeptember	5. időszak 2015 október- 2016 január
Mérés	1. mérés	2. mérés	3. mérés	4. mérés	5. mérés	6. mérés
1=egyáltalán nem	8	12	8	6	8	10
2	3	3	1	3	3	2
3	5	3	4	4	4	3
4	3	2	4	5	4	3
5=rendszeresen	2	1	3	3	1	3
Átlag	2,5	1,90	2,65	2,85	2,35	2,38
Az átlag változása az előző időszakhoz képest**		-0,55	0,70	0,15	-0,4	-0,05
Az átlag változása a 0. időszakhoz képest***t						-0,05
(N)****	20	21	20	21	20	21
(N _{öh})*****		20	20	20	20	19

* A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**A mindkét mérésben válaszoló szervezetek adatai alapján számított érték

***A 0. és a 6. mérésben is válaszoló szervezetek adatait alapján számított érték

****az adott mérés során a kérdésre válaszolók száma

*****az két-két összehasonlított időszak során a kérdésre válaszolók száma

Érdekérvenyesítő tevékenység

A bevont szervezetek több mint fele (11 szervezet) az elmúlt 4 hónapban végzett valamilyen helyi érdekérvenyesítő tevékenységet.⁴ Ez az előző időszakban aktivitást mutató 7 szervezethez képest egyértelműen kedvező elmozdulást jelent.

Amennyiben az érdekérvenyesítő tevékenység intenzitását vizsgáljuk, akkor pedig az elmúlt négy hónapban nem csak az előző időszakhoz, de a teljes projektciklusra vonatkoztatva is magas érdekérvenyesítési aktivitásról számolhatunk be. A bevont szervezetek aktuális helyi érdekérvenyesítési tevékenységének intenzitását kifejező mutató értéke (lásd 2. táblázat) meghaladja a szervezetek bevonását követő 4 korábbi beszámolási időszak átlagos értékét, és a megelőző év azonos időszakára vonatkozó értéket is.⁵ Ugyanakkor a projekt megkezdése előtti időszakhoz képest – a monitoring kérdőívet mindkét időszakra kitöltő 19 szervezet közül – mindössze 3 szervezetnél növekedett, 11 esetben nem változott, 5-nél pedig csökkent, (5 fokozatú skálán átlagosan 0,11 ponttal csökkent) az érdekérvenyesítő tevékenység intenzitása.

⁴ A „Az elmúlt 4 hónapban az Önök szervezete milyen rendszerességgel végzett érdekérvenyesítő tevékenységet helyi szinten? Válaszát 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=egyáltalán nem végzett, 5= rendszeresen végez)” – kérdésre adott válaszok alapján.

⁵ Az 5 fokozatú skálán adott válaszok átlaga az előző időszakokban átlagosan 1,95 volt.

Akik végeztek valamilyen érdekérvényesítő tevékenységet, azok jellemzően (6-6 szervezet) a drog- vagy más ahhoz kapcsolódó ügyek helyi társadalmi befogadása érdekében tevékenykedtek⁶ és/vagy a helyi önkormányzatnál próbáltak valamit – a szolgáltatási paletta bővítését, a programok fejlesztésének támogatását – elérni. 3 szervezet több településre kiterjedő, vagy országos érdekérvényesítő tevékenységet (is) folytatott, másik 2 szervezet pedig a társintézmények, más helyi drogszakmai szereplők felé irányuló érdekegyeztetést végzett.

2. táblázat: A bevont szervezetek érdekérvényesítő tevékenysége

Vizsgált időszak	0. időszak* 2014 február- május	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	3. időszak 2015 február- május	4. időszak 2015 június- szeptember	5. időszak 2015 október- 2016 január
Mérés	1. mérés	2. mérés	3. mérés	4. mérés	5. mérés	6. mérés
1=egyáltalán nem	8	10	12	11	13	10
2	5	7	1	2	2	3
3	3	2	4	3	2	3
4	2	1	1	4	3	4
5=rendszeresen	2	1	2	1	0	1
Átlag	2,25	1,86	2,00	2,20	1,75	2,19
Az átlag változása az előző időszakhoz képest		-0,35	0,10	0,20	-0,35	0,35
Az átlag változása a 0. időszakhoz képest						-0,11
(N)**	20	21	20	21	20	21
	(N _{öh})***	20	20	20	20	19

* A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**A minkét mérésben válaszoló szervezetek adatai alapján számított érték

***A 0. és a 6. mérésben is válaszoló szervezetek adatait alapján számított érték

****az adott mérés során a kérdésre válaszolók száma

*****az két-két összehasonlított időszak során a kérdésre válaszolók száma

A 2015 október és 2016 január közötti időszakban 2 szervezet számolt be jogvédő, érdekérvényesítő vagy esélyegyenlőségi akcióban/kampányokban való részvételről, összesen több mint félmillió résztvevővel⁷. Az említett kampányok a következők voltak:

- A Drog Stop Budapest Egyesület „Nem téma” elnevezésű workshop-sorozata, illetve ehhez kapcsolódó kampánya az akadálymentesített drogzonzultációért <https://www.facebook.com/drog.stop/posts/1026751347339128?fref=nf>

⁶ Itt olyan érdekérvényesítő tevékenységek kerültek említésre, mint: „közösségi szoc. munka, helyi társadalmi befogadottság erősítése” vagy „A várost inspiráljuk, hogy kellően fontos legyen a fehérváriaknak a drog ügy”

⁷ Az elért személyek magas száma Drog Stop Budapest Egyesület „Nem téma” kampányának köszönhető, ami a szervezők becslése szerint 500 ezer főt ért el. (A kampány az az RTL-klubban is szerepelt, a megadott elérési adat az adás nézettségi adatai alapján kalkulált érték.)

- Esélyegyenlőségi kampány a halmozottan hátrányos helyzetű tehetséges fiatalok támogatására. <https://www.facebook.com/kamaszter>

A teljes projektciklusban – a MADÁSZSZ által is támogatott „Maci-kampány”-ban résztvevő 7 szervezetet leszámítva – összesen 8 szervezet vett részt legalább egy alkalommal valamilyen Jogvédő, érdekérvényesítő vagy esélyegyenlőségi akcióban/kampányban, nagyrészt a kampány szervezőjeként. A 8 szervezet összesen 21 akcióról/kampányról számolt be, és bár az elért személyek számáról sokszor nincs információnk, vagy a szervezetek csak becsült adatokat adnak meg, a teljes projektciklus alatt több mint 600 ezer⁸ embert értek el a bevont szervezetek kampányai/akciói.

A projekt megvalósításának különböző periódusait tekintve általában az érdekérvényesítő tevékenység intenzitásában, a kampányokban való részvételben, illetve a bevont személyek számában mutatkozó ingadozás azt jelzi, hogy a szervezetek érdekérvényesítő tevékenységével kapcsolatos vizsgált mutatók – érthető módon – nem tekinthetők a projektben zajló folyamatok tiszta indikátorainak, hanem a külső körülmények, szakmapolitikai események által (is) meghatározott jelzések.

⁸ Az adat nem tartalmazza a „Maci kampány”-ban elért személyeket.

3. táblázat: Jogvédő, érdekérvényesítő vagy esélyegyenlőségi akciók/kampányok a projekt teljes időtartama alatt, illetve az egyes beszámolási időszakokban

	0. 0. időszak* 1. mérés	1. időszak 2014 június- szeptember 2. mérés	2. időszak 2014 október-2015 január 3. mérés	3. időszak 2015 február-május 4. mérés	4. időszak 2015 június- szeptember 5. mérés	5. időszak 2015 október -2016 január 6. mérés	projekt időszakban összesen
résztevő szervezetek száma (db)	5	2	8 ⁹	3	4	2	8
kampányok száma (db)	5	6	4	4	5	2	21
elért személyek száma (fő/kb.)	56.221 ¹⁰	11.000	3.000 ¹¹	101.100 ¹²	7.025 ¹³	502.009 ¹⁴	624.134
N**	19	21	20	21	20	21	21

*A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**az adott mérés során a kérdésre válaszolók száma

⁹ A szervezetek jellemzően nagy, országos kampányokba való bekapcsolódásról számoltak be ebben az időszakban.

¹⁰ Ebben a periódusban a legtöbb személyt (50.000 főt) elérő kampány a TASZ kezdeményezésére, de az egyik bevont szervezet aktív közreműködésével zajlott: <http://szobaanyolcban.org/>

¹¹ Az elért személyek számára vonatkozóan mindössze két szervezettől kaptunk visszajelzést. A többi szervezet a MADÁSZSZ által is támogatott „Maci-kampány”-ban vett részt: <http://sziamaci.hu/>

¹² A kiugró értéke az www.egyetlenhajléktalan.hu kampánynak volt köszönhető, amivel 100.000 embert értek el.

¹³ A kampányokban résztvevő 5 szervezet közül egy szervezet esetében nem ismerjük az elért személyek számára vonatkozó adatokat.

¹⁴ Mint már jeleztük, az elért személyek magas száma Drog Stop Budapest Egyesület „Nem téma” című kampányának köszönhető, ami a szervezők becslése szerint 500 ezer főt ért el.

A helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF-ek) működése

A helyi szakmapolitika és érdekérvényesítés egyik kiemelt területét jelentik a településen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF-ek). Az utolsó projektciklusban 21 bevont szervezet közül 18 szervezet nyilatkozott úgy, hogy a településükön van aktuálisan KEF, mind a 18 szervezet tagja a települési KEF-nek. A KEF-ek működési aktivitásának egy fontos indikátora az ülésezések gyakorisága. A 18 KEF közül 4 ülésezett már 2016-ban (is), és az előző és a jelenlegi beszámolási időszakra vonatkozó válaszok alapján azt mondhatjuk, hogy további 4 KEF legalább 2 havonta ülésezett az utóbbi időben. Másik 4 KEF esetében is maximum 3-4 hónap telt el két ülés között, ill. a legutóbbi ülés óta. A többi (6) KEF esetében nem tudjuk, hogy 2015 melyik hónapjában, de legfeljebb 1 éve volt az utolsó ülés.

Amennyiben az első és a jelenlegi monitoring kérdőívet is kitöltő 19 szervezetet vizsgáljuk, akkor az eddigi projektperiódusban hárommal (14-ről 17-re) növekedett a bevont szervezetek között a KEF tag szervezetek száma.

A KEF munkájában résztvevő bevont szervezetek közül a legtöbbben (7-7 szervezet) a KEF ülések száma, valamint a szakmai tevékenységek, fejlesztések kezdeményezése vonatkozásában érzékeltek kedvező irányú elmozdulást, s a KEF ülések száma tekintetében mindössze 3, a szakmai tevékenységek kezdeményezése terén pedig 5 szervezet számolt be e kedvezőtlen folyamatokról. A 18 KEF tagsággal rendelkező szervezet közül 6 jelzett javulást a helyi drogstratégia kimunkálása terén, s közülük 5-en jelentős javulásról számoltak be. Hasonlóképpen a KEF tagok egyharmada érzékelt kedvező folyamatokat a helyi közigazgatás számára megfogalmazott javaslatok terén, bár e tekintetben a kedvező és a kedvezőtlen folyamatokat percepciók azonos arányban jelennek meg. A kedvezőtlen vélemények három területen kerültek jelentős túlsúlyba, a drogprobléma kommunikációja, az országos drogkoordinációval való kapcsolattartás, együttműködés, valamint a helyi döntéshozatalba való érdemi részvétel terén. A KEF-ek munkájában ezeken a területeken nagyon kevés (1-3) szervezet tapasztalt kedvező irányú folyamatokat.

4. táblázat: Milyen változások történtek az elmúlt 15 hónapban a települési KEF munkájában?¹⁵ (a vélemények átlaga, és a 18 szervezet közül a kedvező változást jelző szervezetek száma)

	A vélemények átlaga	Kedvezőtlen változást jelzők száma*	Kedvező változást jelzők száma**
1. A KEF ülések száma	2,75	3	7
2. Általában a munka intenzitása	3,00	3	5
3. Helyzetértékelés, a helyi igények feltérképezése	2,75	5	5
4. A helyi drogstratégia kimunkálása	3,00	3	6

¹⁵ A „Projekt időszakában történt-e változás az alábbi dimenziókban az Önök településén működő KEF munkájában? Válaszait 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=jelentős visszaesés történt, 5=jelentős javulás történt)!” – kérdésre adott válaszok alapján.

	A vélemények átlaga	Kedvezőtlen változást jelzők száma*	Kedvező változást jelzők száma**
5. A helyi drogstratégia megvalósítása	2,33	3	4
6. Szakmai iránymutatás, információáramlás	2,5	5	5
7. Helyi közigazgatás számára megfogalmazott javaslatok	2,25	6	6
8. A helyi döntéshozatalban való érdemi részvétel	2,25	6	3
9. Az erőforrások mozgósítása	2,75	5	4
10. Koordinációs munka, a helyi szereplők tevékenységének az összehangolása	2,75	4	5
11. Szakmai tevékenységek, fejlesztések kezdeményezése	2,75	5	7
12. A drogprobléma kommunikációja (társszakmák/lakosság felé)	2,25	6	3
13. Az országos drogkoordinációval való kapcsolattartás, együttműködés	2,50	9	1

*1-es és 2-es válaszok száma

**4-es és 5-ös válaszok száma

Összességében 6 szervezet értékelté úgy a helyi KEF tevékenységét, hogy abban a projektidőszakban javulás, vagy jelentős javulás következett be, s közülük 5 szervezet a saját szerepét ebben a javulásban meghatározónak (4-es és 5-ös válaszok) ítélte, 1 szervezet pedig közepesnek (3. táblázat). További 2 szervezet vett részt aktívan a helyi KEF kialakításának tervezési, újraindítási folyamatában (közülük az egyik helyen még nem alakult meg a KEF, a másik helyen a tevékenység egyelőre még nem járt jelentős javulást produkáló eredménnyel), valamint az egyik szervezet két másik – bevont szervezettel nem rendelkező – településen (is) segítette a KEF újraindulását. Összességében tehát a bevont szervezetek 10 településen vállaltak aktív szerepet a helyi drogszakmai folyamatok koordinálását végző Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tevékenységének kedvező irányba történő elmozdulásában.

5. táblázat: Összességében a KEF projektidőszak alatti tevékenységének értékelése¹⁶ (a vélemények átlaga, és a kedvező változást jelző szervezetek száma)

A KEF tevékenységének változása (N=18)	A szervezet szerepe a változásokban /szervezetek száma					összesen
	1= egyáltalán nem volt szerepe	2	3	4	5=meghatározó szerepe volt	
1=jelentős visszaesés						4
2						0
3						8
4	0	0	1	0	3	4
5=jelentős javulás	0	0	0	2	0	2
Összesen	0	0	1	2	3	6/18

A KEF tevékenységének javulásában jelentős szerepet betöltő bevont szervezetek a következőket említették a KEF tevékenységének változása érdekében végzett tevékenységük kapcsán:

- a helyi KEF vezetését látja el (2 szervezet), koordinálja a KEF munkát
- a stratégia kidolgozását irányítja
- aktív munkát végez a munkacsoportokban,
- meghatározó szerepet vállalnak rendezvények szervezésében, lebonyolításában (pl. nyílt napok, társadalmi párbeszéd, megelőző programok)
- a javaslataikkal segítik a KEF munkáját,

A kedvező elmozdulásokban saját szerepét közepesre ítéelő szervezet pedig csak ennyit válaszolt: „tesszük a dolgunkat”.

Összességében tehát azt mondhatjuk, hogy a projekt megvalósulási ideje alatt a bevont szervezetek 6 településen jeleztek kedvező változást a helyi drogszakmai folyamatok koordinálását végző Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tevékenységében, s ezekben többnyire meghatározó szerepet töltek be a projektbe bevont szervezetek. A fejlődést mutató 6 KEF közül 4 KEF esetében van információnk a taglétszámról, és azon belül a civil szervezetek számáról. A 4 KEF-nek együttesen 90 tagja van, melyből 33 civil szervezet. Amennyiben ezt átlagoljuk, majd felszorozzuk a fejlődést mutató KEF-ek számával, akkor mintegy 130-140 fősre becsülhetjük a fejlődést mutató KEF-ek taglétszámát, és a civil szervezetek számát pedig mintegy 50-re.

A BEVONT SZERVEZETEK PERCIPIÁLT HELYZETE, ERŐSSÉGEI ÉS GYENGESÉGEI – A PROJEKT KERETÉBEN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK KÖZVETETT ÉRTÉKELÉSE

A monitoring egyik témaköre a szervezeti működés, valamint az érdekképviselési/kommunikációs tevékenység különböző területeinek nyomon követésére irányul. A monitoring kérdőívekben folyamatosan véleményt kérünk arról, hogy a szervezetek

¹⁶ A „Összességében hogyan értékeli a KEF projektidőszak alatti tevékenységét? Válaszait 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=jelentős visszaesés történt, 5=jelentős javulás történt)!” – kérdésre adott válaszok alapján.

mennyire elégedettek a saját szervezeti működésük, illetve az érdekképviselői és kommunikációs tevékenységük különböző területeinek működésével. Ennek alapján folyamatos jelzéseket kapunk arra vonatkozóan, hogy a szervezetek tevékenységének melyek azok a területei, ahol különösen is nagy elégedetlenség mutatkozik, illetve tudjuk, hogy a szervezetek hol észlelnek kedvező, s hol negatív tendenciákat. Tekintettel arra, hogy a bevont szervezetek a projekt keretében különféle – a bevont szervezetek bekapcsolását követő 1. időszakban kommunikációs, a 2. időszakban érdekérvényesítési, a 3. időszakban pedig nonprofit vállalkozási – képzésekben/tréningeken vettek részt, így ezeknek az adatoknak egy – a különböző időszakokban eltérő projekt tartalomnak megfelelően változó – része közvetetten a projekt keretében nyújtott szolgáltatások értékeléséhez is támpontként használtuk. Az utóbbi két projektciklusban ugyan nem volt egyik területen sem képzés a projekt keretében, mindazonáltal röviden áttekintjük a projekt során a szervezetek percepcióinak alakulását a szervezeti működés különböző területein.

A bevont szervezetek szervezeti működésének különböző területei

A jelenlegi beszámolási periódusban a szervezeti működés vizsgált területei közül mindössze a „munka-, hatáskörmegosztás” területén tapasztaltunk kedvező irányú elmozdulást. Az előző beszámolási ciklusban a „jogi ügyek” és a „könyvelési feladatok” ellátása terén mutatkozó kedvező irányú változások nem bizonyultak tartósak, ebben a projektciklusban ezen a két területen visszaesésről számoltak be a bevont szervezetek, s leginkább kedvezőtlen folyamatokat az „adminisztráció” (PI: pályázati dokumentációk kezelése) területén érzékelték. (4. táblázat)

A teljes projektciklust vizsgálva¹⁷ összesen három területen mértünk kedvező irányú elmozdulást: a „jogi ügyek intézése” és a „szervezet finanszírozása” valamint a „munka-, hatáskörmegosztás” területén. Ezen három terület közül kettő, a „jogi ügyek intézése” és a „szervezet finanszírozása” éppen az a két terület, melyek a projekt kezdetekor szervezeti működés leggyengébb láncszemét jelentették. A jogi ügyek intézése területén tapasztalt javulással ez a működési terület az elégedettségi tartományba lépett. Nem mondható ez el a finanszírozással kapcsolatos kérdésekről: a szervezeti működés vizsgált területei közül – a projektciklusban tapasztalt kisebb mértékű javulás ellenére – a korábbi szükségletfelmérésekkel, valamint az előző időszakokra vonatkozó monitoring adatokkal harmonizálva – a szervezetek összességében továbbra is a finanszírozást érzékelik a szervezeti működés leggyengébb láncszemének (4. táblázat), és a forrásteremtéssel kapcsolatos szervezeti percepciók – sajnálatos módon terveinkkel ellentétben – nem érték el az elégedettségi tartományt. A teljes projektciklus alatt két területen, a „koordináció, vezetés/irányítás” valamint a „könyvelés” területén – az egyes projektszakaszokban átmenetileg tapasztalható elmozdulások ellenére – összességében nem történt változás, az „adminisztráció” területével azonban a kiinduló állapothoz képest nehezebben küzdenek meg a bevont szervezetek.

¹⁷ A teljes projektciklusra számított változások során azon szervezetek adatait használtuk, melyek a 0. és a 6. mérésben is részt vettek.

6. táblázat: A szervezeti működés különböző területeivel való elégedettség alakulása¹⁸

A szervezetek bevonásához képest melyik beszámolási időszak	0. időszak* 2014 június-szeptember	1. időszak 2014 június-szeptember	1-2 mérés közötti változás***	2. időszak 2014 október-2015 január	2-3 mérés közötti változás***	3. időszak 2015 február-május	3-4 mérés közötti változás***	4. időszak 2015 június-szeptember	4-5 mérés közötti változás***	5. időszak 2015 október-2016 január	5-6 mérés közötti változás***	0-6 mérés közötti változás****
Hányadik mérés	1. mérés**	2. mérés		3. mérés		4. mérés		5. mérés		6. mérés		
7.2.1. Munka-, hatáskörmegosztás	3,25	3,19	-0,05	3,45	0,25	3,25	-0,30	3,30	0,05	3,43	0,15	0,11
7.2.2. Koordináció, vezetés/irányítás	3,45	3,33	-0,10	3,30	-0,05	3,65	0,20	3,50	-0,10	3,43	-0,05	-0,05
7.2.3. Jogi ügyek intézése	2,95	2,86	0,05	3,50	0,35	3,10	-0,22	3,25	0,20	3,10	-0,20	0,21
7.2.4. Könyvelés	4,05	3,86	-0,20	4,05	0,10	4,10	-0,05	4,35	0,25	4,14	-0,15	0,05
7.2.5. A szervezet finanszírozása	2,45	2,48	0,05	2,55	0,00	2,55	0,00	2,60	0,10	2,48	-0,05	0,16
7.2.6. Adminisztráció	3,85	3,86	00	3,60	-0,25	3,95	0,20	3,90	0,00	3,48	-0,35	-0,42

*A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**Az egyes mérések oszlopaiban az adott mérés során a kérdésre válaszoló adatai szerepelnek

***A két egymást követő mérés közötti változások a mindkét mérésben válaszoló szervezetek adatai alapján számított értékek

****A teljes projektidőszakban történő változás a 0. és a 6. mérésben is válaszoló szervezetek adatait alapján számított érték

¹⁸ A „Kérjük, értékelje az Önök szervezetét aszerint, hogy mennyire elégedett azzal, ahogyan az egyes területeken működik. Válaszait 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=egyáltalán nem elégedett, 5=nagyon elégedett)” – kérdésre adott válaszok alapján

A projektben mindvégig résztvevő 21 szervezet közül 8 szervezetnek van küldetésnyilatkozata. A projektbe való bekapcsolódás előtti és a jelenlegi mérésben is résztvevő 19 szervezet közül 3 szervezetnek a projekt ideje alatt készült el, s 2 szervezet jelezte, hogy a projekt ideje alatt változás történt a küldetésnyilatkozatában (az egyik szervezet 2014 őszén a Social Report System módszertana szerint az Ashoka Alapítvány és a Civil Support segítségével újrafogalmazta stratégiáját, egy másik szervezet a jelenlegi projektciklusban változtatott: „újragondolunk, részletesebben kidolgozunk, pontosítunk”).

A bevont szervezetek forrásösszetételének változása

A forrásösszetétel alakulására vonatkozóan nem tudunk a teljes projektidőtartamra vonatkozó információkkal szolgálni, tekintettel arra, hogy 2016 februárjában még nem ismerjük a 2015-ös évre vonatkozó mérlegadatokat. Így a szervezeti működésen belül a szervezetek finanszírozásának, illetve a forrásösszetételének változását objektív adatok mentén csak a szervezetek projektbe való bekapcsolódását megelőző 2013-as és a 2014-es gazdasági év összehasonlításával tudjuk bemutatni.

7. táblázat: A bevont szervezetek átlagos forrásösszetétele 2013-ban és 2014-ben (%)

Forrás típusa	2013-ban (N=20)*	2014-ben (N=20)*	változás (N=18)**
(1) Állami támogatás ¹⁹	71,50	69,20	-7,00
(2) Magántámogatás	2,35	3,45	1,00
Ebből: vállalati támogatás ²⁰	0,65	1,60	1,06
egyházi támogatás	0,00	0,20	0,22
egyéb nonprofit szervezettől kapott támogatás	0,20	0,30	0,11
lakossági támogatás	1,25	1,05	-0,44
külföldi magántámogatás	0,25	0,25	0,00
(3) Alaptevékenység bevétele ²¹	22,40	24,15	6,28
(4) Gazdálkodási tevékenység bevétele ²²	1,20	1,40	0,22
Ebből: vállalkozási bevétel	0,75	1,40	0,72
(5) Egyéb bevétel (hitel, kölcsön, egyéb)	2,55	1,95	-0,33

*Az egyes mérések oszlopaiban az adott mérés során a kérdésre válaszolók adatai szerepelnek

**A változás oszlop a kérdésre az 1. és az 5. mérésben is válaszoló szervezetek adatait tartalmazza

¹⁹ Ezek az Európai Unió vagy hazai költségvetési forrásokból származó bevételek. Ide tartozik: normatív költségvetési támogatás, nem normatív költségvetési támogatás, központi alapoktól kapott támogatás, TB alapokból kapott támogatás, NCA, SZJA 1%, ÁFA visszatérítés, normatív önkormányzati támogatás, nem normatív önkormányzati támogatás, helyi költségvetési intézménytől kapott támogatás, átengedett iparűzési adó

²⁰ A banki, pénzintézeti támogatást is ide sorolva.

²¹ Az alaptevékenységből származó bevételek közé tartozik a tagdíjbevétel, az alaptevékenység bevétele állami, önkormányzati szervektől, az alaptevékenység bevétele jogi és magánszemélyektől (kliens térítése)

²² A gazdálkodási tevékenységből származó bevételek közé tartozik a vállalkozási bevétel, a bérleti díjból származó bevétel, a tárgyi eszköz értékesítésből származó bevétel, a kamatbevétel, és egyéb pénzügyi műveletek bevételei.

Mint azt a 7. táblázatban láthatjuk, a szervezetek forrásösszetételét – drogproblémával foglalkozó civil szervezetek körében általánosan jellemző forrásösszetételhez hasonlóan – a projekthez való csatlakozásukkor és jelenleg is az állami támogatásokból származó források dominálják. Emellett viszonylag jelentős még az alaptevékenységből (tagdíjból, valamint az alaptevékenységért állami, önkormányzati szervektől, jogi vagy magánszemélyektől kapott térítések) származó bevételek aránya. A forrásösszetételben mindvégig minimális szerepet kap a magántámogatás, a gazdálkodási tevékenység bevétele, és ez egyéb bevételek.

Ugyanakkor, ha azt vizsgáljuk, hogy a 2014-es év forrásösszetételéhez képest 2015-ben milyen változások voltak tapasztalhatók, az adatok minimális mértékben, de kedvező irányú folyamatokat jeleznek. 7%-kal csökkent az állami támogatások aránya, és közel ugyanennyivel (6,28%-kal) növekedett az alaptevékenységből származó bevétel részesedése. Emellett minimális (1%) növekedés megfigyelhető a magántámogatások területén is. E kismértékű növekedés kapcsán azonban el kell mondanunk, hogy ez nem a drogprobléma lakossági támogatottságának növekedéséből származik, hanem vállalati/intézményi támogatásokból.

Amennyiben a forrásösszetételben bekövetkezett változásokat nem a bevont szervezetek együttesére vonatkoztatva vizsgáljuk, hanem az egyes szervezetek szintjén, akkor azt tapasztaljuk, hogy – azon szervezetek közül, melyeknek a 2013-as és a 2014-es mérlegadatait is ismerjük – 9 szervezet forrásösszetételében az állami támogatások aránya valamilyen mértékben csökkent (minimum 1%, maximum 90%²³), 5 szervezet esetében pedig növekedett (minimum 1%, maximum 26%). Az alaptevékenység bevételeinek aránya a forrásstruktúrában 7 bevont szervezetnél növekedett (minimum 1%, maximum 95%), 6 szervezetnél pedig csökkent (minimum 7%, maximum 25%). A magántámogatások esetében 6 szervezet adatai mutattak növekedést (minimum 1%, maximum 10%), 4 szervezetnél pedig csökkent a magántámogatások aránya (minimum 1%, maximum 8%). Összességében tehát a projekt időszakában – ha csak kismértékben is – de a forrásstruktúrában az állami források fennmaradó dominanciája mellett az egyéb források felé való elmozdulások jelei mutatkoztak.

Ha nem a forrásösszetétel alakulását, hanem a különböző nem állami finanszírozási kategóriákban szereplő szervezetek számának változását vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a 2013-as évhez képest 2014-re – azon szervezetek közül, melyeknek a 2013-as és a 2014-es mérlegadatait is ismerjük – eggyel nőtt a vállalati, valamint az egyházi támogatási kapcsolatokkal rendelkező szervezetek száma. Egy szervezetnek a bevételi struktúrájában újonnan megjelent az alaptevékenységből származó bevétel, valamint két olyan szervezet jelzett vállalkozási bevételt, akinek a 2013-as forrásai között ez nem szerepelt. Összességében tehát 4 forrásnemben, összesen 5 esetben tapasztaltuk új, nem állami forrás megjelenését. Ugyanakkor meg kell említenünk, hogy két szervezet esetében eltűnt a korábbi lakossági támogatás a források közül, egy szervezet esetében pedig az egyéb, nem vállalkozásból származó gazdasági tevékenység bevétele. (8. táblázat)

²³ A százalékok itt százalékpontokként értelmezendők.

8. táblázat: A szervezetek száma az egyes, nem állami finanszírozási kategóriákban 2013-ban és 2014-ben (%)*

Forrás típusa	2013-ban	2014-ben	változás
(2) Magántámogatás	8	8	0
Ebből:vállalati támogatás ²⁴	2	3	1
egyházi támogatás	0	1	1
egyéb nonprofit szervezettől kapott támogatás	2	2	0
lakossági támogatás	6	4	-2
külföldi magántámogatás	1	1	0
(3) Alaptevékenység bevétele ²⁵	10	11	1
(4) Gazdálkodási tevékenység bevétele ²⁶	5	4	-1
Ebből: vállalkozási bevétel	2	4	2
(5) Egyéb bevétel (hitel, kölcsön, egyéb)	4	4	0

*A táblázat az 1. és az 5. mérésben is válaszoló szervezetek adatait tartalmazza

A bevont szervezetek kommunikációs tevékenysége

A szervezetek az érdekképviseleti és kommunikációs tevékenységük tekintetében – a más civil szervezetekkel való kommunikáció kivételével – rendre nagyon alacsony elégedettséget jeleztek a programba való bekapcsolódáskor. Ez a hiányosság a projekt keretében a bevont szervezetek számára nyújtott kommunikációs képzés helyzetadekvátságát erősítette meg.

Míg a projektbe való bekapcsolódást megelőző időszakban a vizsgált hat kommunikációs terület közül ötben a szervezetek az elégedetlenségi tartományba eső véleményeket fogalmazták meg, az 5. mérés esetén már csak két terület volt az, ahol a vélemények a skálaközéptérték alatti tartományba esnek. Az utóbbi négy hónapban azonban inkább a kedvezőtlen tendenciák megerősödését mértük, a hat terület közül négyben ismét elégedetlenséget kifejező válaszokat kaptunk. Mindazonáltal a teljes projektidőszakot vizsgálva a – a 0. és a 6. mérésben is résztvevő szervezetek körében – összességében 4 területen (a média és a Facebook megjelenés, valamint a for profit szférával és a döntéshozatali szervekkel való kommunikáció terén) jelentősen javulás történt a szervezetek kommunikációjában (7. táblázat).

²⁴ A banki, pénzintézeti támogatást is ide sorolva.

²⁵ Az alaptevékenységből származó bevételek közé tartozik a tagdíjbevétel, az alaptevékenység bevétele állami, önkormányzati szervektől, az alaptevékenység bevétele jogi és magánszemélyektől (kliens térítése)

²⁶ A gazdálkodási tevékenységből származó bevételek közé tartozik a vállalkozási bevétel, a bérleti díjból származó bevétel, a tárgyi eszköz értékesítésből származó bevétel, a kamatbevétel, és egyéb pénzügyi műveletek bevételei.

9. táblázat: A szervezeti működés különböző területeivel való elégedettség alakulása²⁷

A szervezetek bevonásához képest melyik beszámolási időszak	0. időszak*	1. időszak 2014 június- szeptember	1-2 mérés közötti változás***	2. időszak 2014 október- 2015 január	2-3 mérés közötti változás***	3. időszak 2015 február- május	3-4 mérés közötti változás***	4. időszak 2015 június- szeptember	4-5 mérés közötti változás***	5. időszak 2015 október- 2016 január	5-6 mérés közötti változás***	0-6 mérés közötti változás****
Hányadik mérés	1. mérés**	2. mérés		3. mérés		4. mérés		5. mérés		6. mérés		
7.1.1. Média megjelenés	2,68	3,14	0,65	3,06	0,50	3,05	-0,06	3,00	0,00	2,71	-0,30	0,21
7.1.2. Honlap	2,85	3,10	0,30	3,15	0,05	3,05	-0,20	2,95	-0,10	2,52	-0,40	-0,47
7.1.3. Facebook megjelenés	2,80	2,62	-0,05	3,11	0,15	2,95	0,24	3,35	0,30	3,00	-0,30	0,37
7.1.4. For profit szférával történő kommunikáció	1,65	2,10	0,55	2,22	0,75	2,30	0,06	1,80	-0,45	1,95	0,15	0,32
7.1.5. Döntéshozatali szervekkel történő kommunikáció	2,50	2,57	0,10	2,74	0,00	2,50	0,06	3,20	0,70	2,76	-0,40	0,26
7.1.6. Más civil szervezetekkel történő kommunikáció	3,70	3,43	-0,25	3,40	-0,05	3,75	0,25	3,85	0,15	3,57	-0,35	-0,16

*A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**Az egyes mérések oszlopaiban az adott mérés során a kérdésre válaszoló adatai szerepelnek

***A két egymást követő mérés közötti változások a minkét mérésben válaszoló szervezetek adatai alapján számított értékek

****A teljes projektidőszakban történő változás a 0. és a 6. mérésben is válaszoló szervezetek adatait alapján számított érték

²⁷ A „Kérjük, értékelje az Önök szervezetét aszerint, hogy mennyire elégedett azzal, ahogyan az egyes területeken működik. Válaszait 1-től 5-ig terjedő skálán adja meg (1=egyáltalán nem elégedett, 5=nagyon elégedett)” – kérdésre adott válaszok alapján

A 2015 október és 2016 január közötti időszakban 14 szervezetnek volt valamilyen média megjelenése. Ebből 12 szervezet szerepelt a közösségi médiában, 8 pedig a mainstream médiában (6 szervezetnek mindkét médiatípusban volt megjelenése). Ezekkel a megjelenésekkel a szervezetek – becsléseik alapján – átlagosan mintegy 53 ezer főt értek el, azonban az egyes szervezetek/megjelenések becsült elérési adatai között jelentős eltérések vannak: van olyan szervezet, ahol 50 fős, több olyan szervezet is van, ahol ezres, két szervezet esetében pedig százezres (Drog Stop Egyesület)²⁸ nagyságrendű az elért populáció. A bevont szervezetek az elmúlt 4 havi média-megjelenéseik során összesen közel 750 ezer főt értek el. (lásd 10. táblázat)

Összességében azt mondhatjuk, hogy a bevont szervezetek többsége változó intenzitással, de a projekt teljes időtartama alatt jelen volt a közösségi és/vagy a mainstream médiában. A teljes projektciklusban összesen 19 szervezetnek volt valamilyen média-megjelenése. A közösségi médiában mind a 19 szervezet megjelent, s 15 szervezet pedig legalább egy alkalommal szerepelt a mainstream médiában is. A projekt teljes időtartama alatt a bevont szervezetek 2.5 millió embert értek el a médián keresztül.

²⁸ Drog Stop Budapest Egyesület „Nem téma” kampányával a szervezők becslése szerint 500 ezer főt ért el. (A kampány az az RTL-klubban is szerepelt, a megadott elérési adat az adás nézettségi adatai alapján kalkulált érték.)

10. táblázat: Jogvédő, érdekérvényesítő vagy esélyegyenlőségi akciók/kampányok a projekt teljes időtartama alatt, illetve az egyes beszámolási időszakokban

	1. 0. időszak* 1. mérés	1. időszak 2014 június- szeptember 2. mérés	2. időszak 2014 október-2015 január 3. mérés	3. időszak 2015 február-május 4. mérés	4. időszak 2015 június- szeptember 5. mérés	5. időszak 2015 október -2016 január 6. mérés	projekt időszakban összesen
Médiában megjelenő szervezetek száma összesen	13	14	10	15	13	14	19
Ebből: közösségi médiában megjelenő szervezetek száma (db)	12	9	8	13	12	12	19
Mainstream médiában megjelenő szervezetek száma (db)	5	5	2	10	7	8	15
Elért személyek száma (fő/kb.)	721 ezer	227 ezer	128 ezer	430 ezer	260 ezer	750 ezer	2.500 ezer
N**	19	21	20	21	20	21	21

*A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**az adott mérés során a kérdésre válaszolók száma

A bevont szervezetek erősségei, mobilizálható erőforrásai

A 2016 január végén kitöltött monitoring kérdőíve 5 szervezet nevezett meg a tevékenységében olyan erősségeket, melyek más drogszakmai szervezet számára mintaként szolgálhatnak. Az aktuálisan elsősorban a szakmai működéssel kapcsolatos erősségeket fogalmazták: koedukált bentlakásos intézménnyel kapcsolatos tapasztalatok, felépülés-központú szemléletű brit modell hazai adaptációs lehetősége, kiegészítő szolgáltatások felépülőknél, interdiszciplináris team alkalmazása. Emellett egy esetben a szervezeti működéssel kapcsolatos mintát ajánlottak: a megfelelő munkahelyi légkör kialakításával, a team összetartásával kapcsolatos tapasztalatokat.

A teljes projektidőszak alatt 16 szervezet nevezett meg a saját tevékenységében olyan erősséget, ami más szervezetek számára mintaként szolgálhat, illetve ajánlott fel erőforrásokat más szervezetek és/vagy a MADÁSZSZ számára. 14 szervezet nevezett meg tevékenységei között mintaként szolgáló erősségeket, közülük 10, összesen pedig 12 szervezet ajánlott fel mobilizálható erőforrásokat (projektciklusonként részletezve lásd a 11. táblázatban)

11. táblázat: Erősségek, mobilizálható erőforrások az egyes beszámolási időszakokban

Vizsgált időszak	0. időszak* 2014 február- május	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	3. időszak 2015 február- május	4. időszak 2015 június- szeptember	5. időszak 2015 október -2016 január
Mérés	1. mérés	2. mérés	3. mérés	4. mérés	5. mérés	6. mérés
Más szervezetek számára mintaként szolgáló erősségeket jelző szervezetek száma	8	9	11	8	8	5
Mobilizálható erőforrásokat megnevező szervezetek száma	7	7	6	3	3	3
N**	19	21	20	21	20	21

*A bevont szervezetek projektbe való bekapcsolódása előtti 4 hónap

**az adott mérés során a kérdésre válaszolók száma

Az egyes beszámolási időszakokban, illetve a projekt teljes időszakát tekintve megfogalmazott erősségek egyaránt három területet fednek le. Az egyes területek vonatkozásában megfogalmazott erősségeket, illetve a felajánlott erőforrásokat a 11. táblázatban foglaltuk össze.

12. táblázat: A projekt teljes időszaka alatt megfogalmazott erősségek, és mobilizálható erőforrások

Erősségek, minták			Felajánlott erőforrások
Szakmai működés területén	Szervezeti működés területén	Érdekérvényesítés, kommunikáció területén	
<ul style="list-style-type: none"> – iskolai csoportokkal végzett munka – integrált szemlélet – etikai kódex – portage-protokoll – családokkal végzett munka módszerei – ártalomcsökkentő szemlélet – közösségi szociális munka módszere – szakmai megújulás/alkalmazkodás a változásokhoz – nemzetközi drogpolitikai trendek figyelése – fogyatékossgal élők prevenciója és krízis intervenciója – online tanácsadás – saját élményű non professzionális segítők alkalmazása a segítői munkában – integrált, holisztikus szemlélet – nemzetközi trendek adaptációs kísérletei – általában szaktudás: szakmai módszerek, eszközök, programok 	<ul style="list-style-type: none"> – kreatív projektötletek – pályázatok pénzügyi elszámolásával kapcsolatosan rendelkezésre álló tapasztalattal bíró humán erőforrás – a normatíva nélkül működő civil szervezetek fenntarthatósága – a szervezetek humánereőforrás megtartása, munkatársi előmeneteli rendszer – újrakezdés, progresszió, megküzdés, feldolgozás kritikus helyzetben, válságkezelés, likviditási problémákra való felkészülés – a kedvezőtlen társadalmi/szakmapolitikai környezet (jogi procedúrák, bírósági tárgyalások) hatása a szervezetre, vezetésre, dolgozókra, stb. – általában a szervezeti működéssel kapcsolatos tapasztalatok 	<ul style="list-style-type: none"> – civil keretek közötti kapcsolatok, hálózat építés, kliensközpontú szervezeti kapcsolatok – helyi szakmai érdekvérvényesítés – lobbis – progresszív kommunikáció – helyi konfliktusok kezelése, egyeztetések – a kedvezőtlen társadalmi/szakmapolitikai környezetre való reagálás. – társadalmi szemlélet formálás: ártalomcsökkentési szemlélet, tolerancia 	<ul style="list-style-type: none"> – mentorálás – szakmai, vezetői tapasztalatok megosztása – helység biztosítása rendezvényekhez, képzésekhez – képzés támogatás (coaching, szupervízió, burn-out tréning, akreditáció) – felmérések készítése, adatok, információk kezelése – általában szaktudás – kampányszervezés – válságkezelés – általában humánereőforrás

A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAKBAN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEKKEL KAPCSOLATOS MONITORING INFORMÁCIÓK

A projekt keretében végzett mentori segítséggel kapcsolatos vélemények

A 2015 október és 2016 január közötti időszakban összesen 8 szervezet vett igénybe mentori segítséget, ebből 6 vett igénybe kommunikációs mentori támogatást, összesen 27 órában, 1 szervezet pedig érdekvényesítés területén, 15, és 2 szervezet non-profit vállalkozás területén, összesen 25 órában.

A beszámolási időszakban mindegyik mentori szolgáltatás összességében minden értékelési dimenzióban kedvező (a skála elégedettségi tartományába eső) visszajelzéseket kapott, azonban a felölelt területek esetében jelentős számban voltak bizonytalanságot kifejező válaszok is. Az érdekvényesítési támogatásban résztvevő szervezet minden értékelési dimenzióban az elégedettségét fejezte ki.

13. táblázat: A beszámolási időszakban nyújtott mentori szolgáltatás igénybevétele (a szervezetek száma, mentori órák, elégedettség)²⁹

		szolgáltatási területek		
		kommunikáció	érdekvényesítés	non-profit vállalkozás
Részvevő szervezetek száma		6	1	2
Igénybevett órák száma összesen		27	15	25
Átlagosan igénybevett órák száma		4,5	15	12,5
Elégedettség	A segítség módja	4,67	5,00	4,50
	A segítség által felölelt területek	4,50	5,00	4,50
	A mentor személye	4,67	5,00	4,50
	A mentor felkészültsége	4,67	5,00	4,50
	A mentori segítség hasznossága	4,33	5,00	4,50

Összességében a projekt teljes időtartama alatt 9 szervezet vett részt a felkínált tematikák valamelyikében mentori szolgáltatást, összesen 109 órában (lásd a 14. táblázatban).

14. táblázat: A beszámolási időszakban nyújtott mentori szolgáltatás igénybevétele (a szervezetek száma, mentori órák)

Vizsgált időszak	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	3. időszak 2015 február- május	4. időszak 2015 június- szeptember	5. időszak 2015 október - 2016 január	összesen
Mérés	2. mérés	3. mérés	4. mérés	5. mérés	6. mérés	
Részvevő szervezetek száma	2	0	2	5	8	9
Igénybevett órák száma összesen	13	0	3	26	67	109
N	21	20	21	20	21	21

²⁹ A résztvevők mindegyik dimenzióban 1-től 5-ig terjedő skálán értékelték az igénybe vett mentori szolgáltatást, ahol az 1-es az „egyáltalán nem elégedett”, az 5-ös a „nagyon elégedett” választ jelentette

A Kábítószerügyi Civil Koordinációs Testület (KCKT) működésével kapcsolatos monitoring információk

A beszámolási időszakban – az előző időszakhoz hasonlóan – összesen 6 szervezet vett részt a KCKT munkájában, s 4 szervezet segítette a KCKT referenseinek munkáját. 3 szervezet jelezett aktivitást a prevenciós és a szakmapolitikai, 2-2 szervezet pedig a kezelési/ellátási, az alacsonyküszöb és ártalomcsökkentési, valamint a kutatási munkacsoportokban.

A teljes projektidőszak alatt összességében 15 szervezet kapcsolódott be hosszabb-rövidebb ideig a KCKT tevékenységébe, melyek közül 6 szervezet vett részt legalább két beszámolási időszakban a testület munkájában.

15. táblázat: A szervezetek aktivitása KCKT-ben

Vizsgált időszak		1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október-2015 január	3. időszak 2015 február- május	4. időszak 2015 június- szeptember	5. időszak 2015 október -2016 január
Mérés		2. mérés	3. mérés	4. mérés	5. mérés	6. mérés
Összesen		13	6	6	6	6
Munkacsoportok	Prevenziós	8	3	5	3	3
	Kezelési, ellátási	6	1	4	2	2
	Alacsonyküszöb és ártalomcsökkentési	6	2	3	3	2
	Szakupolitikai	4	2	2	2	3
	Kutatási	2	1	3	2	2
	N	21	20	21	20	21

Az egyes munkacsoportokban a bevont szervezetek részéről mutatott alacsony aktivitás ellenére a bevont szervezetek többsége úgy gondolja, hogy a munkacsoportok fontos témákkal foglalkoznak (módusz 5), valamint egyetértenek azzal, hogy a munkacsoportok munkája, állásfoglalásai szakmai iránymutatással szolgálnak a terület számára (módusz 5). A „nincs értelme a munkacsoportoknak” állítással kapcsolatban pedig a többség egyértelműen elutasító álláspontra helyezkedett (módusz 1). (16. táblázat)

A 2014 szeptemberi mérést követően a KCKT munkájában résztvevő szervezetek száma jelentősen lecsökkent, s összességében a KCKT munkájával való elégedettség is csökkent. A KCKT működésével kapcsolatos kritikai észrevételek, illetve annak háttérével kapcsolatosan a félidős értékelés során megfogalmazódó jelzések alapján a KCKT, illetve a MADÁSZSZ elnöksége újragondolta a KCKT működésmódját. A jelen beszámolási periódusban a KCKT elkészítette, és 2015 októberében bemutatta az élő jelentést, valamint 2016 januárjában a felépülés-központú kezelés-ellátás magyarországi értelmezési keretei és gyakorlata témában drogszakmai diskurzusra hívta a szakmát. Talán mindennek köszönhető, hogy ugyan a bevont szervezetek aktivitása a KCKT munkájában az utóbbi négy hónapban sem változott, azonban a KCKT iránymutató szerepe, és különösen a munkájával kapcsolatos általános elégedettség jelentősen növekedett. A vélemények elmozdulása már 2015 májusában megjelent, bár akkor még a szervezetek többsége az értékelés során bizonytalanságának adott hangot (módusz értéke 3 volt). A jelenlegi beszámolási periódusban azonban a KCKT munkájával való elégedettség összességében jelentősen növekedett (módusz 5)

16. táblázat: A KCKT működésével kapcsolatos vélemények (átlagok)³⁰

	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	2-3 mérés közötti változás**	3. időszak 2015 február- május	3-4 mérés közötti változás**	4. időszak 2015 június- szeptember	4-5 mérés közötti változás**	5. időszak 2015 október - 2016 január	5-6 mérés közötti változás**
	2. mérés	3. mérés		4. mérés		5. mérés		6. mérés	
A munkacsoportok fontos témákkal foglalkoznak.	4,10	3,70	-0,45	3,80	0,15	4,10	0,25	3,90	-0,20
A munkacsoportokba be tudjuk vinni a szervezetünk problémáit.	3,57	3,30	-0,35	3,45	0,15	3,75	0,35	3,62	-0,20
A munkacsoportok munkája, állásfoglalásai szakmai iránymutatással szolgálnak a terület számára.	3,76	3,20	-0,60	3,30	0,10	3,60	0,35	3,86	0,20
Nincs értelme a munkacsoportoknak.	1,57	2,35	0,80	2,10	-0,30	2,00	-0,15	1,86	-0,10
Szívesen részt veszünk/vennénk valamelyik munkacsoport munkájában.	3,95	3,55	-0,45	3,85	0,35	3,65	0,05	3,67	0,05
Összességében mennyire elégedett a KCKT munkájával? ³¹	3,71	3,10	-0,60	3,40	0,20	3,40	0,05	3,95	0,60

*Az egyes mérések oszlopaiban az adott mérés során a kérdésre válaszolóok adatai szerepelnek

**A két egymást követő mérés közötti változások a minkét mérésben válaszoló szervezetek adatai alapján számított értékek

³⁰ „Az alábbiakban néhány állítást sorolunk fel a munkacsoportokkal kapcsolatban. Mennyire ért egyet az állításokkal? Átlagok: 1=egyáltalán nem ért egyet, 5= teljes mértékben egyetért” – kérdésre adott válaszok átlagai.

³¹ Az 1=egyáltalán nem elégedett, 5= teljes mértékben elégedett – skálán adott válaszok átlagai.

A Drogszakmai Civil Ombudsman (DCO) működésével kapcsolatos monitoring információk

A 2015 október és 2016 január közötti időszakban 5 szervezet jelezte, hogy közvetlenül is kapcsolatba került a DCO-val, és további 4 szervezet pedig jelezte, hogy ugyan nem került vele közvetlen kapcsolatba, de a DCO által vizsgált probléma közvetlenül is érintette. A szervezetek többsége (10 szervezet) azonban továbbra is csak ismeri a DCO által vitt ügyeket, mindazonáltal az előző beszámolási időszakhoz viszonyítva a DCO több szervezettel került közvetlen kapcsolatba, vagy vitt olyan ügyeket, melyek a közvetlen érintett szervezeteken túlmutató hatásúak (lásd 17. táblázat első része)

A szervezetek – a DCO-val való közvetlen kapcsolat aktuálisan alacsony száma ellenére – jellemzően továbbra is elégedettek a DCO működésével. A vélemények kismértékben negatív irányú elmozdulása mellett – az előző időszakokhoz hasonlóan – aktuálisan is nagyon kedvező vélemények fogalmazódtak meg a DCO hasznossága, a vitt témák, valamint személye vonatkozásában: ezen értékelési dimenziókban a legtöbb szervezet 5-ös értékelést adott. (lásd 17. táblázat második része)

Egyéb tevékenységek

A beszámolási időszakban projekt keretében összeállítottunk egy, szervezeti „jó gyakorlatokat” tartalmazó esettanulmány kötetet, melynek nyilvános bemutatója január 21-én volt, az „Ismerjük-e egymást eléggé?” című, a MADÁSZSZ, a KCKT és az ELTE PPK közös szervezésében megvalósuló – már említett - konferencián. A kötetben arra kerestünk válaszokat, hogy civil szakemberekként miként lehetünk a „változás ügynökei” és hogy milyen kapaszkodókat találhatunk a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásban. A kötet összeállításában részt vevő bevont szervezetek teljes mértékű elégedettségüket fogalmazták meg a munkában való részvétel kapcsán.

A 2015 október és 2016 január közötti időszakban 4 szervezet vezető munkatársa vett részt a projekt keretében szervezett szupervízióval. A szupervízióval minden vizsgált szempont mentén elégedettek voltak a megkérdezettek (a munkamódja, a tréner személye és felkészültsége tekintetében 4,5-ös, a hasznossága tekintetében 4,25, a felölelt területek vonatkozásában pedig 4-es átlagok születtek.)

17. táblázat: A bevont szervezetek kapcsolata Drogszakmai Civil Ombudsmannal³² és véleményül a DCO munkájáról³³

	1. időszak 2014 június- szeptember	2. időszak 2014 október- 2015 január	2-3 mérés közötti változás**	3. időszak 2015 február- május	3-4 mérés közötti változás	4. időszak 2015 június- szeptember	4-5 mérés közötti változás	5. időszak 2015 október - 2016 január	5-6 mérés közötti változás	
	2. mérés	3. mérés		4. mérés		5. mérés		6. mérés		
igen, közvetlenül, megkereste a DCO szervezetünket a tájékozódása részeként	0	10	10	8	-2	3	-5	4	1	
igen, szervezetünk közvetlenül a DCO-hoz fordult valamilyen ügyben	2	1	-1	4	3	1	-3	1	0	
igen, de nem közvetlenül, a DCO által vizsgált probléma érintett minket	3	1	-2	0	-1	1	1	4	3	
nem, de ismerjük az általa vitt ügyeket	14	6	-8	9	3	14	5	10	-4	
nem, és nem is tudunk a munkájáról	2	3	1	0	-2	1	1	2	1	
„Mennyire elégedett a DCO munkájával?”										
vélemények	A DCO munkamódja	3,53	3,65	-0,10	3,95	0,41	4,16	0,11	4,05	-0,25
	A DCO által vitt témák	4,00	3,59	-0,60	3,95	0,41	4,11	0,16	4,26	0,00
	A DCO személye	4,37	4,41	-0,25	4,35	0,12	4,42	-0,05	4,21	-0,35
	A DCO felkészültsége	4,26	4,24	-0,30	4,35	0,29	4,32	-0,21	4,21	-0,30
	A DCO hasznossága	4,16	3,88	-0,50	4,25	0,59	4,21	-,021	4,32	-0,05

*Az egyes mérések oszlopaiban az adott mérés során a kérdésre válaszoló adatai szerepelnek

**A változás oszlop a mindkét mérésben válaszoló szervezetek adatait tartalmazza

³² „Az elmúlt 4 hónapban kerültek-e valamilyen kapcsolatba (közvetlenül vagy közvetve) a DCO munkájával?”

³³ A „Mennyire elégedett a DCO munkájával? Kérjük, értékelje a DCO munkáját az alábbi szempontok szerint. Átlagok: 1=egyáltalán nem, 5= teljes mértékben” – kérdésre adott válaszok.